

DIVADLO A DRAMA 1918-1938

Významné pražské scény:

Národní divadlo (šéf činohry K. H. Hilar, výbor O divadle), Městské divadlo na Královských Vinohradech (šéf činohry Jaroslav Kvapil), Velká opereta (1929-1944), Divadlo Vlasty Buriana (1925-1944, spolupracovník E. A. Longen, komedie záhy zpracované v podobě známých filmů, práce o V. Burianovi: A. a P. Králové, O. Suchý, V. Just)

Avantgardní scény: Osvobozené divadlo, D 34 E. F. Buriana

Vznik nových velkých divadel:

Národní divadlo moravskoslezské v Moravské Ostravě (1919), Jihočeské národní divadlo v Českých Budějovicích (1919), Slovenské národní divadlo v Bratislavě (1920), České divadlo v Olomouci (1920), Východoslovenské národní divadlo v Košicích (1924)

Významní dramatikové:

Představitelé starších generací Fráňa Šrámek, Jiří Mahen či Jaroslav Hilbert, legionářští dramatikové (viz přednášky o předchozích obdobích), též F. X. Šalda (Zástupové, Dítě, Tažení proti smrti)

Mladší dramatikové: Karel Čapek (Loupežník, RUR, Věc Makropulos, Bílá nemoc, Matka), společně s Josefem Čapkem Ze života hmyzu, František Langer (Periférie, Velbloud uchem jehly, Obrácení Ferdyše Pištory), Otokar Fischer (též básník, překladatel Fausta, profesor FF UK; Přemyslovci, Otroci), Stanislav Lom (ředitel ND; Děvín, Žižka, Svatý Václav), Edmond Konrád (švagr K. Čapka; Nahý v trní, Kvočna), Vladislav Vančura (Učitel a žák, Nemocná dívka, Alchymista, Jezero Ukereve), Vítězslav Nezval (Strach, Schovávaná na schodech, Milenci z kiosku), expresionistické drama (Lev Blatný, Jan Bartoš), proletářské drama (Jiří Wolker: Nejvyšší oběť). Hry psali též Frank Tetauer, Zdeněk Němeček, Vladimír Neff či Olga Scheinpflugová.

Avantgardní tvorba

Významní režiséři **Jindřich Honzl** (režisér OD, po válce profesor AMU, sebevražda; knihy Roztočené jeviště, Základy a praxe moderního divadla), **Jiří Frejka** (režisér OD a pak ND, po válce děkan AMU, sebevražda, kniha Živé divadlo, o něm A. Jochmanová: Za prostorem svět), **E. F. Burian** (všestranný tvůrce, otec a strýc operní pěvci, syn Jan hudebník a spisovatel; činnost v OD, divadélko Dada, voiceband, od 1933 vlastní divadlo D 34; o něm Jan Burian: Nežádoucí návraty E. F. Buriana)

Osvobozené divadlo

Počátky od 1926 jako scéna Devětsilu, hry V. Nezvala, V. Vančury nebo G. Apollinaire, od 1929 –po Vest pocket revui (1927) – éra J. Wericha, J. Voskovce a J. Ježka. Až do 1938 (1935 název Spoutané divadlo) řada revuí – mj. Fata Morgana, Sever proti Jihu, Golem, Caesar, Osel a stín, Kat a blázen, Balada z hadrů, Nebe na zemi, Rub a líc, Těžká Barbora; vždy spojení slova, hudby a tance, improvizace, humor a satira, hovory V + W (forbíny), často mnoho repríz (Caesar 191, Osel a stín 187, Balada z hadrů 245), též filmy (Pudr a benzín, Peníze, nebo život, Hej rup, Svět patří nám), další herci (M. Nedbal, F. Futurista, J. Plachta, F. Filipovský, H. Vítová).

Sekundární literatura velmi bohatá, mj. M. Schonberg: Osvobozené, J. Pelc: Zpráva o OD, V + W: Korespondence.

Divadlo D 34

Vznik 1933, činnost až do 1941, hlavní osobnost E. F. Burian, repertoár trojího typu: dramatizace literárních děl (Švejk, Oněgin, Utrpení mladého Werthera, Krysář), adaptace klasických her (Kupec benátský, Lazebník sevillský, Hamlet), lidové suity (Vojna, První lidová suita) a scénické kompozice (Máchův Máj). O něm mj. B. Srba: Poetické divadlo E. F. Buriana.

Literatura o divadle a dramatu

Dějiny české literatury, Dějiny českého divadla IV, též vzpomínky herců (mj. R. Deyl, E. Kohout, J. Marvan, J. Pivec, Z. Štěpánek, F. Kovářík)